

Ruim
30 lezingen
door o.a.

Jacques van der Elst (Pretoria)

Judit Gera (Boedapest)

Ton Naaijens (Utrecht)

Frits van Oostrom (Utrecht)

Wim Rutgers (Curaçao)

Jaak Van Schoor (Gent)

Beatrijs de wereld in

Vertalingen en bewerkingen van het Middelnederlandse verhaal

internationaal congres

28+29+30

september

2011

Koninklijke
Bibliotheek
Den Haag

Voor nadere informatie en inschrijving:
beatrijsdewereldin@gmail.com

www.middelnederlands.be/beatrijsdewereldin

met dank aan:

Eötvös Loránd Universiteit
(ELTE) Boedapest

Huygens ING
(Den Haag)

KNAW
Koninklijke Nederlandse
Akademie van Wetenschappen

HUB
Hogeschool-Universiteit
Brussel

CERES
Centre for European
Reception Studies

rti
Nederlandse
Taalunie

KB
Koninklijke Bibliotheek
Den Haag

Congres *Beatrijs de wereld in* – programma

voor actuele informatie en inschrijving: www.middelnederlands.be/beatrijdewereldin

woensdag 28 september (Haagse Kunstkring)

20u00 – 22u00 prelude

Vertaalforum en voordracht – een proeve van gloednieuwe vertalingen van de *Beatrijs*: Hongaars, Italiaans, Papiaments, Pools, Spaans en Roemeens; gedeeltelijke voordracht van de Middelnederlandse tekst (door Jozef Maenhout) en de versie in het dialect van Bunschoten-Spakenburg en Eemdijk (door Meindert Nagel)

Recital – Nathalie Mees (sopraan), Lodewijk Muns (piano) – fragmenten uit de opera's van Ignace Liliën & Herman Teirlinck (*Beatrijs*), Willem Landré & Felix Rutten (*Beatrijs*) en Willem Landré & Maurice Maeterlinck (*Soeur Béatrice*)

donderdag 29 september (Koninklijke Bibliotheek)

9u00 inschrijving met koffie

9u45 welkom en opening

Ton Naaijken (Universiteit Utrecht) – Over de circulatie van (oudere) literatuur door middel van vertalingen, in het bijzonder van de *Beatrijs*

10u30 vertaalproces en -strategieën (voorzitter: Remco Sleiderink)

Amanda Ignacia Alvarado (Den Haag) – *Beatrijs* in het Spaans. Vertaling en vertaalstrategieën

Małgorzata Dowlaszewicz (Universiteit van Wrocław) – Stilistiek en vertaling. Analyse van stilistische kenmerken in de versvertalingen van de *Beatrijs*

Anikó Daróczy (Károli Universiteit Boedapest) – Dichtend vertalen? Vertalend dichten?

Franco Paris (Università l'Orientale, Napels) – *Beatrijs* in vertaling. Dichters versus filologen?

11u50 interculturele aspecten (voorzitter: Remco Sleiderink)

Renée Marais (Universiteit van Pretoria) – Een vreemde eend in de bijt? De avonturen van *Beatrijs* in Afrika

Wim Rutgers (University of Curaçao) – Een gesecculariseerde en anti-koloniale *Beatrijs* in Papiamentse hertaling

Gheorghe Nicolaescu (Universiteit van Boekarest) – Vertaling als lakmoesproef van een cultuur. De 14de-eeuwse *Beatrijs* slaat een brug naar Roemenië

12u50 lunch (op eigen gelegenheid) én mogelijkheid tot deelname aan de rondleiding door conservator **Ed van der Vlist** (Koninklijke Bibliotheek) op de tentoonstelling *Machtige & Mooie Middeleeuwen* (tot ca. 13u30).

14u00 wetenschappers en vertalers (voorzitter: Ton van Kalmthout)

Jacques van der Elst (SA Akademie vir Wetenskap en Kuns; Noordwes-Universiteit) – *Beatrijs* verdwaalt in Afrika! Een vertaling in het Afrikaans

Colette Van Coolput-Storms (UCLouvain / Hogeschool-Universiteit Brussel) – «Un des plus purs joyaux de la littérature néerlandais du Moyen Âge». Robert Guette en de *Beatrijs*-receptie

Thea Summerfield (Universiteit Utrecht) – Van *Beatrijs* naar *Tale of a Nun*. Over presentatie en de vrijheid van de vertaler

15u00 uitgevers, vertalers en bewerkers (voorzitter: Ton van Kalmthout)

Walter Verschueren (Hogeschool-Universiteit Brussel) – *Beatrijs* in the Yellow Nineties. De Engelse 'vertalingen' in *The Yellow Book* (1894) en *The Pageant* (1896)

Marco Goud (Vrije Universiteit Amsterdam / Letterenfonds) – P.C. Boutens' *Beatrijs* (1908) in verschillende gedaantes

Rita Schlusemann (Carl von Ossietzky Universität Oldenburg / Westfälische Wilhelms-Universität Münster) – „*Beatrijs* ihre Mutter hieß, / die ewiglich Marien pries“. Duitse *Beatrijs*-vertalingen in hun context

16u00 koffie en thee

16u30 Interbellum I (voorzitter: Ton van Kalmthout)

Elke Brems (Hogeschool-Universiteit Brussel / KU Leuven) – Het lauwe bruidje van Jezus. Lust en loutering bij Pierre Kemps *Beatrijs*

Yves T'Sjoen (Universiteit Gent) – Jan van Nijlen, *Beatrijs* en Palladium

Jaak Van Schoor (Universiteit Gent) – Herman Teirlinck (1879-1967) *Ik Dien* of hoe de avantgarde met het erfgoed verzoenen

17u30 Interbellum II (voorzitter: Ton van Kalmthout)

Orsi Réthelyi (Eötvös Loránd Universiteit Boedapest) – Beatrijzen op de planken. Identiteit en interbellumtoneel

Lodewijk Muns (Nederlands Muziek Instituut) – Beatris als opera. De versies van Ignace Liliën en Herman Teirlinck (1928) en van Willem Landré en Felix Rutten (1925)

18u15 diner (op eigen gelegenheid)

20u30 **Liesl Marx** – *Beatrix* (muziektheater geïnspireerd door *Beatris* en actuele cijfers over kinderprostitutie in Zuid-Afrika). Deze voorstelling vindt plaats in de **Koninklijke Schouwburg** (Het Paradijs)

vrijdag 30 september (Koninklijke Bibliotheek)

8u45 corpus en dynamiek (voorzitter: Orsi Réthelyi)

Remco Sleiderink (Hogeschool-Universiteit Brussel) – De wereldwijde Beatris. Over de grenzen van haar roem

Anne Reynders (Lessius Antwerpen / KU Leuven) – De Vlaamse vertalingen van de *Beatris*

Luc Van Doorslaer (CETRA, KU Leuven / Lessius Antwerpen) – De transfer van Beatris. Over de parallelle tussen vertalen, bewerken en journalistiek

9u45 handschriftelijke en maatschappelijke context (voorzitter: Orsi Réthelyi)

Marta Bigus (University of London) – Tekst en tekstcollectie. Inhoud en materiële aspecten van handschrift Den Haag, KB, 76 E 5

Roland Draux (Université Libre de Bruxelles / HEPH 'Condorcet') – Over de begrippen 'biecht' en 'boete' in de Latijnse, Middelnederlandse en latere versies van de *Beatris*

Wilken Engelbrecht (Univerzita Palackého, Olomouc) – *Sestra Beatrice*, de Tsjechische *Beatris*

10u45 koffie en thee

11u15 genderaspecten (voorzitter: Orsi Réthelyi)

Judit Gera (Eötvös Loránd Universiteit Boedapest) – Narratieve patronen van vrouwelijke ontwikkeling. Beatris en haar late zusters

Agnes Sneller (Károli Universiteit Boedapest) – Alleen de naam gemeen? Een vergelijking tussen de personages Beatris en Beatrice

Clara Strijbosch (Universiteit Utrecht) – Gevallen vrouwen en verheven dichters. Nederlandstalige vertalingen en bewerkingen van de Beatris

12u15-13u00 vertaalforum

met **Gerrit Baveling** (Esperanto), **Klaas Bruinsma** (Fries), **Piet Bult** (Stellingwerfs), **Irmgard Swakhoven-Troeman** (Papiamentu), **Marco Prandoni** (Italiaans, Friulaans). Moderator: **Marc van Oostendorp** (Meertens-Instituut Amsterdam)

13u00 lunch (op eigen gelegenheid)

14u00 onderwijsgeschiedenis, canonisatie en didactiek (voorzitter: Remco Sleiderink)

Ton van Kalmthout (Huygens ING, Den Haag) & **Eszter Kovács** (Eötvös Loránd Universiteit Boedapest) – Beatris voor de klas

Marika van Zessen (Christelijk Gymnasium Utrecht) & **Erwin Mantingh** (Universiteit Utrecht / De Breul, KSG Zeist) – Beatris in Utrecht

15u00 jeugdbewerkingen (voorzitter: Remco Sleiderink)

Jan Van Coillie (Hogeschool-Universiteit Brussel / KU Leuven) & **Sanne Parlevliet** (Rijksuniversiteit Groningen) – Hoe jong kan Beatris worden? Nederlandstalige Beatrisadaptaties voor de jeugd

Karin van der Westen (Hogeschool-Universiteit Brussel) spreekt met **Agave Kruijsen** over haar jeugdbewerking van de *Beatris*

16u00 koffie en thee

16u30 slotlezing

Frits van Oostrom (Universiteit Utrecht) – Beatris en wij

17u30 einde

Met dank aan: Eötvös Loránd Universiteit (ELTE) Boedapest, Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB), Centre for European Reception Studies (CERES), Huygens ING (Den Haag), Koninklijke Bibliotheek (Den Haag), Haagse Kunstkring, Koninklijke Schouwburg (Den Haag), Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren, Algemeen-Nederlands Verbond en Nederlandse Taalunie.